Nora un sirds egle

Vecmāmiņa Inga

Šī grāmata pieder:

_____

Laipni lūgti šajā parauggrāmatā! Tā ir veidota tieši tāpat kā būs veidota jūsējā – no līdzās redzamajām fotogrāfijām un izvēlēm – un parāda, kā varētu izskatīties pasaka no Saga jums. Šķirstiet, lasiet un iztēlojieties savu bērnu kā varoni viņa paša pasakā.

Mitrās lapas un vēsais rīts smaržoja, kad Nora aizsprādzēja savu mazo mugursomu. Tajā bija zīmēšanas bloks, trīs krāsu zīmuļi un ābols ar iespiedumu, kas izskatījās kā maza mute. Vecmāmiņa Inga turēja rokā pītu grozu. “Šodien mēs meklēsim gailenes manam sēņu pīrāgam,” viņa teica. “Ja vien mežam būs labs garastāvoklis.”

Nora samiedza acis, skatoties uz kokiem ceļmalā. “Tev taču ir sava slepenā sēņu vieta.” Vecmāmiņa Inga pasmaidīja tā, ka vaigi kļuva apaļi. “Es tur eju kopš bērnības.” Nora aizvilka rāvējslēdzēju līdz pat zodam. “Tad darīsim pa vienai lietai,” viņa teica. “Vispirms atradīsim mežu.”

Mežs sākās aiz veca akmens ceļmalā. Tur, pēc vecmāmiņas Ingas teiktā, bija jāved šaurajai taciņai. Taču tās vidū auga mazi bērziņi, un papardes bija pārklājušas zemi ar savām zaļajām spalvām.

Vecmāmiņa Inga paspēra dažus soļus pa kreisi, tad dažus pa labi. Viņa palūkojās uz sūnām klātu celmu un sarauca degunu. “Nē. Kad man bija seši gadi, šis neizskatījās šādi.” Nora paskatījās uz grozu. Tas bija tukšs, tukšs, tukšs. “Varbūt taciņa ir pārcēlusies?” viņa jautāja. Vecmāmiņa Inga mazliet pasmējās, bet ne pārāk daudz. “Taciņas reti pārceļas. Tās var pazust.” Nora ieskatījās starp kokiem. Tur sūnas gulēja kā zaļš spilvens.

Nora negribēja griezties mājup ar tukšu grozu un pīrāga formu, kas gaidīja. Viņa norādīja uz sūnām starp priedēm. “Tu teici, ka vispirms jāiet pāri sūnām. Es to atceros.”

“Laikam jau teicu,” sacīja vecmāmiņa Inga. Nora nolika zābaku uz brīva zemes pleķīša, tad otru. Viņa apgāja mazos stādiņus, kas tikko bija izspraukušies no zemes. “Pa vienai lietai,” viņa teica. “Vispirms sūnas.” Vecmāmiņa Inga turējās tieši aiz viņas, pietiekami tuvu, lai palīdzētu, ja kāds akmens būtu slidens. “Tu vari būt taku meklētāja,” viņa teica. Nora pacēla zodu. Tas izklausījās pēc darba, kuram vajag daudz ļoti svarīgu kabatu.

Aiz sūnām pie priedes saknes slējās skudru pūznis – brūns un apaļš kā dzeloņains spilvens. Skudras skrēja augšup un lejup, augšup un lejup, ar skujām un pavisam sīkām lietiņām mutēs. Nora noliecās uz priekšu, bet rokas turēja aiz muguras.

“Garām skudru pūznim,” viņa teica. “Tā bija nākamā lieta!” Vecmāmiņa Inga pamāja. “Tu manā stāstā klausījies labāk nekā es.” Nora gāja pa līkumotu ceļu apkārt pūznim. “Viņām jau tāpat ir pilnas rokas darba.” Otrā pusē atskanēja klusa čalošana, gandrīz kā kāds čukstētu lejkannā. Nora apstājās tik strauji, ka vecmāmiņas Ingas grozs iešūpojās. “Vai dzirdi?”

Strautiņš mirdzēja starp akmeņiem, kas no ūdens bija tumši. Mierīgā lāmā dzeltenas lapas griezās uz riņķi, uz riņķi, uz riņķi. Vecmāmiņa Inga norādīja uz vecu zaru pāri ūdenim. “Agrāk tas bija mans tilts.”

Nora paskatījās uz slideno zaru, tad uz vecmāmiņu Ingu. “Mums tiltu nevajag. Mēs iesim gar strautiņu, nevis pāri tam.” Viņa sekoja krastam un pārkāpa pāri saknei. Vecmāmiņa Inga nāca pakaļ tik tuvu, ka viņu zābaki gandrīz saskārās. “Pa vienai lietai,” sacīja Nora. “Tagad – strautiņš.” Bet, kad ūdens pazuda aiz krūmāja līkuma, viņu priekšā pacēlās kalns. Tuvumā tas izskatījās daudz lielāks.

“Augšā kalnā, no kura var redzēt tālu,” sacīja Nora. Par to vecmāmiņa Inga reiz bija stāstījusi, zīmējot mazas sēnītes uz Noras salvetes pie virtuves galda. Nora atrada platu, sausu klinti. Viņa stingri uzlika zābaku, satvēra raupju sakni un kāpa augšup.

“Lēnām,” tieši aiz viņas teica vecmāmiņa Inga. Nora gribēja steigties, taču ievilka elpu un pārvietoja pa vienai rokai. Pašā augšā viņa notrauca skujas no ceļgala. “Pa vienai lietai,” viņa nomurmināja. Tur nebija nevienas gailenes. Tikai akmens, virši un plašas debesis. Grozs vecmāmiņai Ingai joprojām karājās tukšs pie sāniem.

No kalna Nora redzēja, kā strautiņš mirdz starp kokiem kā līkumaina lente. Bērzi bija dzelteni, egles – gandrīz melnas. Kaut kur tur lejā bija vecmāmiņas Ingas vieta, tikai tā ļoti labi slēpās.

“Kura tā bija egle?” jautāja Nora. Vecmāmiņa Inga pielika roku pie acīm un meklēja. “Liela egle. Bet mežā ir diezgan daudz egļu.” Nora notupās un zīmēja grants smiltīs: skudru pūzni, strautiņu, kalnu. Viņa uzzīmēja egli ar daudziem ātriem svītrojumiem, bet pirksts apstājās stumbra vidū. “Pagaidi,” viņa teica. “Tu par to egli stāstīji vēl kaut ko.”

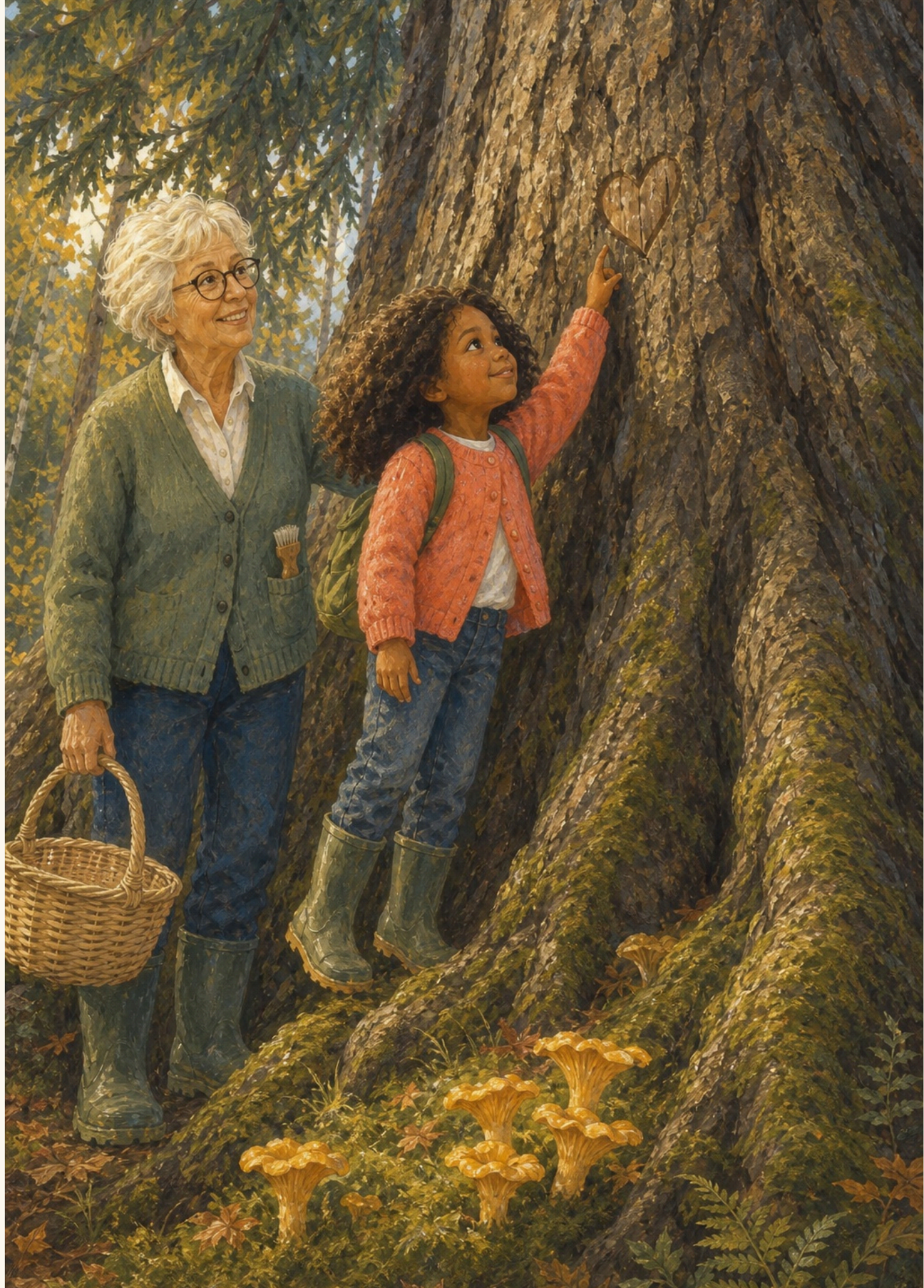

Vecmāmiņa Inga palūkojās uz Noras zīmējumu grants smiltīs. “Es stāstīju par...” Viņa samiedza acis. Nora uzzīmēja sirdi pašā egles stumbra vidū.

“Sirdi!” viņa iesaucās. “Lielajā eglē ir iegriezta sirds.” Vecmāmiņa Inga pielika roku pie pieres. “Tieši tā. Mans lielais brālis to iegrieza, kad bija mazs, un man tā šķita ļoti skaista.” Nora norādīja uz egli, kas slējās augšup ar platu, tumšu galotni. “Tā ir vislielākā.” Vecmāmiņa Inga samiedza acis, skatoties lejup uz kokiem. “Tā varētu būt īstā.” Nora piecēlās un nopurināja rokas. “Tad paskatīsimies. Pa vienai lietai.”

Zem kalna mežs kļuva tumšāks un klusāks. Nora gāja pa priekšu, bet pie saknēm un akmeņiem pagaidīja vecmāmiņu Ingu. Tur stāvēja lielā egle ar saknēm kā resniem pirkstiem virs zemes.

Nora apgāja apkārt stumbram. Sākumā viņa redzēja tikai saplaisājušu mizu un vecu sveķu piciņu. Tad viņa ieraudzīja divas liektas svītras un mazu smailīti. “Sirds!” viņa iesaucās. Vecmāmiņa Inga pienāca klāt un turēja pirksta galu līdzās zīmei, nepieskaroties mizai. “Re, kur tā ir.” Nora paskatījās lejup starp saknēm. Sūnās kaut kas dzelteni spīdēja kā mazas saules cepurītes zem egles.

Ap egles saknēm nelielās dzeltenās grupiņās auga gailenes. Nora atrada vienu, tad trīs, tad tik daudz, ka viņai bija jāpārskaita vēlreiz. Vecmāmiņa Inga izņēma savu mazo sēņu birstīti. “Ņemsim tikai tās, ko abas pazīstam,” viņa teica, un Nora parādīja katru sēni, pirms tā drīkstēja nonākt grozā.

“Pavisam mazās lai paliek augt,” sacīja Nora, norādot uz dažām, kas tikko bija atvērušas savas cepurītes. Viņa izvēlējās lielas, skaistas gailenes, un vecmāmiņa Inga notīrīja skujas un zemi. Pa vienai lietai: paskatīties, pajautāt, nolasīt, notīrīt. Drīz vien grozā gulēja neliela zeltaina kaudzīte. “Vai pīrāgam pietiks?” jautāja Nora.

Vecmāmiņa Inga noliecās pār grozu un pasmaidīja. “Ļoti gardam pīrāgam.” Ceļā mājup skudru pūznis joprojām bija pie priedes, un skudras joprojām steidzās. Sūnas atsperīgi ieliecas zem zābakiem. Strautiņš čaloja, un lapas griezās uz riņķi, uz riņķi, uz riņķi.

Nora skaitīja pavedienus uz pirkstiem. “Sūnas. Skudru pūznis. Strastiņš. Kalns. Sirds egle.” Vecmāmiņa Inga paskatījās uz viņu no malas. “Un ko mēs darīsim nākamgad, kad papardes atkal mēģinās noslēpt ceļu?” Nora saknieba muti, it kā tas būtu ļoti grūts jautājums. Tad viņa uzsita pa mugursomu, kurā gulēja zīmēšanas bloks. “Zīmēsim, protams.” Mājās gaidīja milti, olas un pīrāga forma.

Mājās vecmāmiņa Inga nolika uz galda miltus, sviestu, olas, sieru un apaļu pīrāga formu. Nora mazgāja rokas tik ilgi, ka ūdens kļuva auksts. Tad viņa ar abiem īkšķiem iespieda mīklu formā. Vienā pusē maliņa sanāca plāna, bet otrā – pavisam bieza.

“Tā izskatās pēc kalna,” sacīja Nora. “Pēc ļoti izsalkuša kalna,” teica vecmāmiņa Inga. Viņas kopā izlīdzināja maliņu. Nora pārkaisīja gailenes pāri pamatnei, kamēr vecmāmiņa Inga sakūla olu un piena masu. “Pa vienai lietai,” sacīja Nora. “Vispirms mīkla. Tad sēnes. Tad siers.” Kad pīrāgs nonāca krāsnī, virtuves logs atkal aizsvīda.

Kamēr pīrāgs dzisa, Nora atvēra savu zīmēšanas bloku. Sūnas kļuva par lielu zaļu spilvenu. Skudru pūznis pārvērtās par raibu pauguriņu. Strastiņam tika zils līkums, kalnam – pelēka virsotne, bet egle izauga tik liela, ka gandrīz sniedzās ārpus papīra.

“Neaizmirsti sirdi,” sacīja vecmāmiņa Inga. Nora uzzīmēja sarkanu sirdi uz stumbra un mazu dzeltenu punktiņu pie saknēm. Tad viņa novilka pēdējo zilo līniju strautiņam. Virtuvē smaržoja pēc sviesta, siera un rudens meža. Vecmāmiņa Inga nolika divus šķīvjus. Nora nolika sarkano zīmuli šķērsām pāri kartei. “Nākamgad,” viņa teica, “mēs darīsim pa vienai lietai.”

Nora un sirds egle

Nora un vecmāmiņa Inga dodas uz rudens mežu lasīt gailenes vecmāmiņas sēņu pīrāgam. Kad slepenā taka ir aizaugusi, Nora ved ceļu – pa vienai lietai – uz egli ar sirdi mizā.

lv-lv.sagatilldig.se